

Jak na sršeň asijskou? Moje zkušenost z ostrova Alderney

10.10.2023 06:06 | PRAHA (Ekolist.cz) Diskuse: 9

Likvidace hnízda sršně asijské
Foto | David Jarolík

Pět let žiju na britském ostrově Alderney. Je to malý ostrov s krásnou přírodou, na kterém však již několik let stoupá populace invazní sršně asijské. Ta se rychle šíří celou Evropou.

Na ostrov jsem se dostal jednoduše. Chtěl jsem životní změnu a „začít znova“. Nejprve jsem si našel práci ve Frankfurtu na letišti, ale pak jsem objevil video na YouTube o ostrově a prostě jsem sem odjel.

Alderney je jeden z menších ostrovů Channel Islands, 3x5 km, krásná příroda, málo lidí, velmi specifické prostředí. Ostrov si buď zamilujete, nebo ho neshášíte.

Živil jsem se tu jako zahradník, poté jsem začal pracovat pro stát a dbát o veřejnou zeleň. Následně jsem se tu stal vedoucím v Head of Agriculture and Landscape for States of Alderney. Součástí práce je i boj s invazními druhy.

David Jarolík (vlevo) při likvidaci hnízda.
Foto | David Jarolík

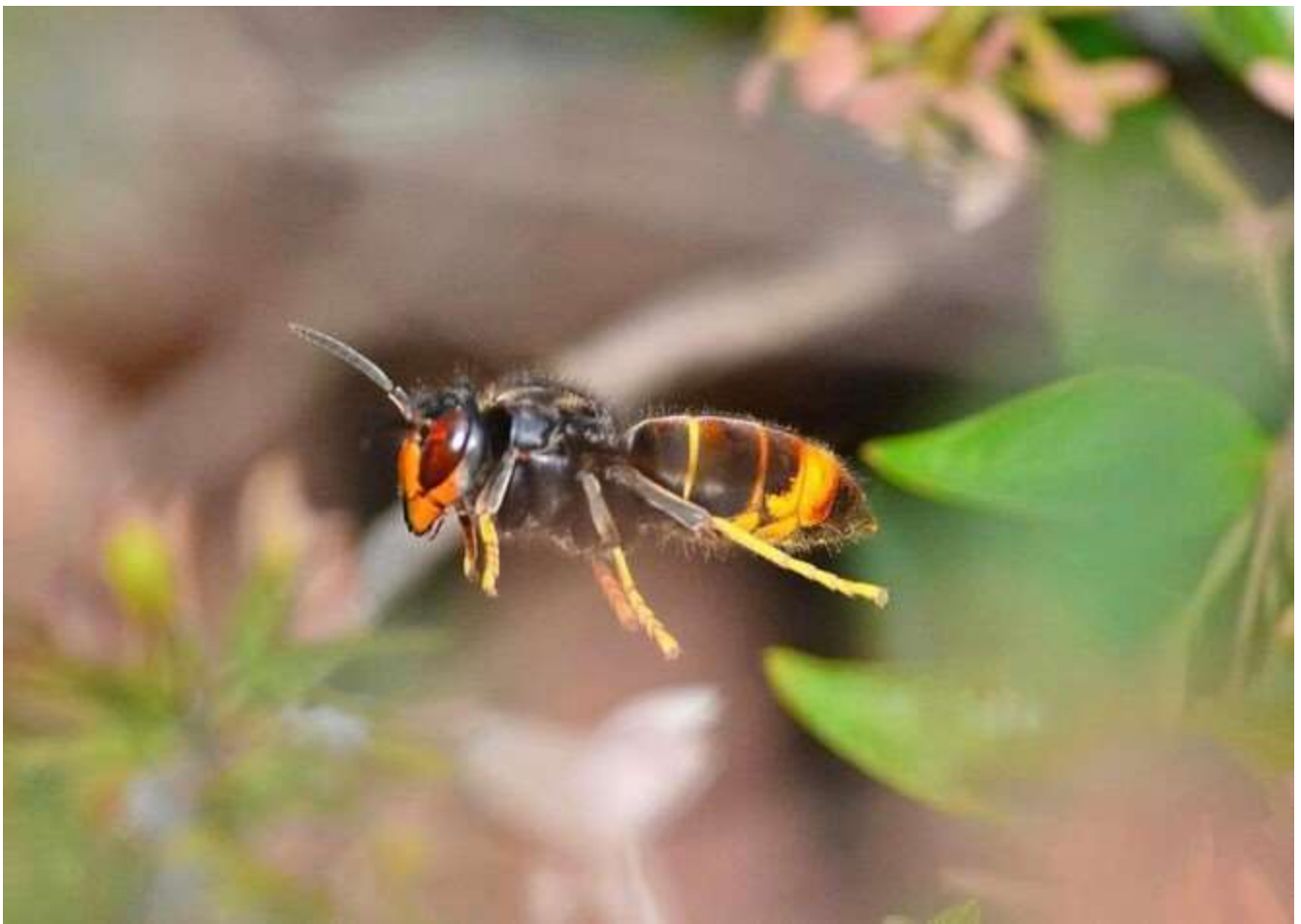
Nemalou částí mé práce je sršní asijskou. Zabývám tzv. spring queening, čili trakováním dělnic a ničením hnízd.

Strategie se mění v průběhu roku. Na jaře se kladou na královny pasti. V létě se pak snažíme koordinovat i dobrovolníky a veřejnost, kteří nám hlásí, pokud nějaké jedince vidí a kterým směrem letí, někdy také přímo nález hnízda.

My sami máme techniku, kterou používáme pro nalezení hnízda. Následně hnízda fyzicky ničíme.

První zaznamenaný případ sršně asijské na ostrově Alderney je z roku 2018, byly to jednotky kusů, v loňském roce tuším 2-3 hnízda a letos je to zatím 17 hnízd. Jenže ony tu nemají moc nepřátel a šíří se exponenciálně. Bez jejich redukce by to bylo velmi špatné. Z jednoho hnízda může být až stovky nových královen.

Invaze začala roku 2004, kdy se na jih Francie na lodi dostala jediná oplodněná královna z oblasti Číny a postupně se rozšířila po celé Francii, pak dále na západ do Španělska a už i do Portugalska. Směrem na druhou stranu je už v Belgii a Holandsku. Letos se už dostala i do Británie a Německa, jde ale zatím o jednotky hnízd (což budou stovky příští rok a tisíce další rok) a první zaznamenaná asijská sršeň byla před pár týdny i v USA.

Sršeň asijská.

Foto | David Jarolík

Většina primárních hnízd na jaře bývá na lidských obydlích, garážích, zahradních domcích. Druhotná hlavní hnízda jsou pak nejčastěji v korunách stromů a v křovinách. Potřebujeme tedy žebříky nebo vysokozdvížnou plošinu, lana, křovinořezy či motorové pily atd.

Používáme samozřejmě ochranné obleky, které musí být vzhledem k délce sršního žihadla velmi tlusté a pevné.

Do hnízda se pak vpravuje insekticid. Pokud je hnízdo v křovinách, tak ručně, jinak přes trubici, kdy se pomocí tlakové lahve na druhé straně vstříkne prášek dovnitř hnízda. Ideálně ráno či večer, kdy je v hnízdě většina populace a díky chladnému počasí se jim hůř létá a jsou méně aktivní.

Oproti vosám či jiným druhům sršňů – novináři ji často považují za sršen mandarínskou (*Vespa mandarinia*) – není sršeň asijská za normálních okolností agresivní. Pokud jste ale blízko hnízda, dva strážci, kteří hlídají u hnízda, rozpráší chemikálii, která velí na povel veškerému osazenstvu hnízda – a rázem na vás utočí stovky až tisíce sršňů.

Likvidace hnízda sršně asijské
Foto | David Jarolík

Na podzim pak (v některých oblastech) ve vysokém větru hrozí pád hnízda z koruny stromu (ne příliš často).

Sršní bodnutí je podobné jako od vosy či včely. Podle Schmidovy stupnice je ake nejbolestivější, nicméně je nejméně toxické.

Sám jsem byl bodnut sršněm, včelou i vosou a vždy záleží i na situaci, počtu bodnutí a místě bodnutí.

Paradoxně nikdy jsem nebyl bodnut sršněm při likvidaci hnízda, a to jejich útoky nejsou nic příjemného.

Představte si zvuk a vibrace, jakoby vás někdo lehce píchal tužkou a bzučel u toho. Zvuk a lehký tlak z nárazů. Ale těch jsou desítky až stovky. Ze začátku to byl velký adrenalin.

Likvidace hnízda sršně asijské
Foto | David Jarolík

Co s ní v Česku?

Sršň asijská je invazním druhem a v evropském prostředí je obrovským problémem, jelikož decimuje populaci včel. Jediná sršň je schopna usmrtit až 50 včel za den. Jedno hnízdo má několik tisíc dospělých dělnic. Jsou schopné ničit i další opylovače a hmyz (až 12,5 kg hmyzu za den).

Ve Francii od začátku invaze klesla populace včel o 30-40 %. Vymírají celá včelstva. Příběh o tom, že bez včel nemůže moc existovat svět, jak víme, asi nemusím říkat.

Přečtěte si také |

Ondřej Kořínek: Biokoridor plný přiškracených stromů

Rozhodně to chce celonárodní kampaň s jasnou vizualizací pro určování sršně a následnou pomoc veřejnosti profesionálům. Nebál bych se říct, že pokud jsou letos už v Německu, příští rok je dost pravděpodobně uvidíme už i u nás. (Poznámka redakce: text vznikl ještě před tím, než se [do médií dostala informace o nálezu sršně asijské u nás.](#))

Z mé osobní zkušenosti jde o velké riziko, které je dost možná podceněné a státy k němu přistupují zmatečně a většinou až tehdy, když je problém doma, trochu jako v době koronaviru. Myslím si ale, že by se měla budovat celoevropská a světová strategie.

reklama

David Jarolík a Ondřej Kořínek

David Jarolík pracuje pro Head of Agriculture and Landscape for States of Alderney. Ondřej Kořínek studoval aplikovanou ekologii na Fakultě životního prostředí ČZU, v ČSOP se věnuje praktické ochraně přírody. Můžete jej sledovat na [Instagramu](#).

reklama